

การใช้บัตรครรชี่วารสารของนักศึกษาในหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น

นางสาว อัจฉรา จันทสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-346-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016297

110306456

THE USE OF PERIODICAL INDEX CARDS IN THE CENTRAL LIBRARY

BY KHON KAEN UNIVERSITY'S STUDENTS

Miss Achara Chantasawan

The Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-346-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้บัตรตรวจชั้นวารสารของนักศึกษาในหอสมุดกลางมหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น
 โดย   นางสาวอัจฉรา จันทสุวรรณ
 ภาควิชา   บรรณารักษศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณิพมล กุลบุญ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature] ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์)

[Signature] ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรณิพมล กุลบุญ)

[Signature] ..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

[Signature] ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร เหมะรัชตะ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อัจฉรา จันทสุวรรณ : การใช้บัตรบรรณนิวารสารของนักศึกษาในหอสมุดกลางมหาวิทยาลัย
ขอนแก่น (THE USE OF PERIODICAL INDEX CARDS IN THE CENTRAL LIBRARY BY
KHON KAEN UNIVERSITY'S STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.พรหมพิมล ฤลบุญ, 173 หน้า.
ISBN 974-577-346-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บัตรบรรณนิวารสารของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ ประเภทของบัตรที่ใช้ รายการต่าง ๆ
ในบัตรที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ตลอดจนปัญหาที่นักศึกษาประสบในการใช้บัตรบรรณนิวารสาร รวมทั้ง
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบัตรบรรณนิวารสารและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวนสูงสุดใช้บัตรบรรณนิวารสารทุกครั้งที่ต้องการค้นหาความ
วารสาร สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้บัตรบรรณนิวารสารในระดับมาก คือ เพื่อค้นหาความในหัวข้อ
เรื่องที่ต้องการ และเพื่อค้นหาความตามชื่อบทความหรือชื่อเรื่องที่ต้องการ นักศึกษาใช้บัตรหัวเรื่อง
และบัตรชื่อเรื่อง มากกว่าบัตรประเภทอื่น ๆ รายการในบัตรบรรณนิวารสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา
ในระดับมากมี 5 รายการได้แก่ หัวเรื่อง ชื่อบทความ ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ของวารสาร และเดือน ปี
ประจำฉบับวารสาร ส่วนประเภทของบัตรบรรณนิวารสารที่เป็นปัญหาในการใช้ในระดับปานกลาง คือ
บัตรโยงคู่มือ และบัตรโยงคู่มือเพิ่มเติม นักศึกษาประสบปัญหาในการใช้บัตรบรรณนิวารสารในระดับปานกลาง
และระดับน้อยเท่านั้น โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของห้องสมุดได้แก่ ชื่อวารสารใน
บัตรบรรณนิวารสารไม่ตรงกับชื่อวารสารที่ขึ้นเก็บวารสาร ทำให้ยุ่งยากสับสนในการหาวารสาร แผ่นป้าย
แนะนำขั้นตอนในการหาบทความวารสาร แผ่นป้ายตัวอย่างบัตรบรรณนิวารสาร และเอกสารคำอธิบายวิธีใช้
บัตรบรรณนิวารสาร ไม่ดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน จึงทำให้ไม่ทราบวิธีค้นหาความที่ต้องการ และ
หัวเรื่องที่ห้องสมุดเลือกใช้กว้างเกินไป ทำให้ไม่มีหัวเรื่องที่ตรงความต้องการ เป็นต้น สำหรับข้อเสนอแนะ
ของนักศึกษาในการปรับปรุงบัตรบรรณนิวารสารและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ควรเลือกใช้หัวเรื่องที่
บอกเนื้อหาของบทความให้เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ควรใช้ชื่อวารสารให้ตรงกันทั้งในบัตรบรรณนิวารสารและที่
ขึ้นเก็บวารสาร ควรจัดให้มีแผ่นแสดงหัวเรื่องที่ใช้ในบัตรบรรณนิวารสารไว้ที่บริเวณตู้บัตรบรรณนิวารสาร
ควรเพิ่มเก้าอี้สำหรับนั่งค้นบัตรบรรณนิวารสารให้มากขึ้น ควรจัดให้มีแผ่นป้ายแสดงการเรียงลำดับพยัญชนะ
สระ และแผ่นป้ายคำอธิบายอักษรย่อที่ใช้ในบัตรบรรณนิวารสารไว้ให้เด่นชัด และควรจัดสอนวิธีใช้บัตร
บรรณนิวารสารแก่นักศึกษาที่เข้าใหม่

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต ..... อัจฉรา จันทสุวรรณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ห

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ACHARA CHANTASUWAN : THE USE OF PERIODICAL INDEX CARDS IN THE
CENTRAL LIBRARY BY KHON KAEN UNIVERSITY'S STUDENTS. THESIS
ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR PANPIMON KOONLABOON, 173 PP.
ISBN 974-577-346-8

The purpose of this research was to study the use of periodical index cards in the Central Library, Khon Kaen University by both graduate and undergraduate students in regards to purposes, types of cards, useful items on the card, problems, opinions and suggestions for improvement of periodical index cards and related factors.

It was found that the greatest number of students used periodical index cards everytime they wanted to search for periodical articles. The high-level purpose was to find the articles desired by subjects and by titles. They used subject and title cards more than any other types of cards. Five items on the cards which were useful at the high level were subject heading, title, periodical title, volume and number, and date of publication. The types of periodical index cards which caused problems in the moderate level were "see also" card and "see" card. Students confronted problems merely in the moderate and low levels, most of them caused by operation of the library such as the periodical title in the card differed from the one on the periodical shelf which caused confusion in looking up the periodicals, the posters of instruction of how to find out periodical articles including the example of periodical index cards and the manual on the use of periodical index cards were so unattractive that some students do not know how to use periodical index cards, and the subject headings assigned for articles were too broad so that the students could not find the desired subject headings. Their opinions and suggestions were that the library should assign more specific subject headings, use the same periodical titles both in the card and at the shelf, place a file of subject headings used in the cards at the periodical index card cabinets, increase chairs, prepare interesting posters about the arrangement of consonants, vowels and the abbreviations used in the cards, instruct the freshmen how to use periodical index cards correctly.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต ..... อรุณ จันทสุวาน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... จ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความ
เอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอกราบ
ขอบพระคุณประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน

นอกจากนี้ขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือใน
การตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณพี่ เพื่อน และน้อง
ทุก ๆ คนที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้กำลังใจและความช่วยเหลือ กระทั่งวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้สำเร็จลงได้

อัจฉรา จันทสุวรรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ค
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
2. การจัดทำดรชนีวารสาร.....	18
ความหมายและประโยชน์ของดรชนีวารสาร.....	18
ประเภทของดรชนีวารสาร.....	19
ขั้นตอนการจัดทำดรชนีวารสาร.....	23
การสำรวจและคัดเลือกวารสาร.....	23
การคัดเลือกบทความ.....	23
การวิเคราะห์สาระในบทความ.....	25
การเลือกหรือกำหนดศัพท์สำหรับให้เป็นหัวข้อเรื่องของบทความ.....	26
การทำรายการโยง.....	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การบันทึกรายละเอียดของบทความที่ห้าฯลฯ.....	29
การจัดลำดับรายการฯลฯ.....	32
คุณสมบัติของผู้ทำฯลฯ.....	33
ข้อควรคำนึงในการจัดทำฯลฯ.....	34
การจัดทำบัตรฯลฯของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น	34
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัตรฯลฯ.....	36
การจัดทำบัตรฯลฯ.....	37
การเลือกวารสารและบทความที่จะทำฯลฯ.....	37
การวิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดหัวเรื่อง.....	38
การลงรายการบัตรฯลฯและจัดทำบัตรร่าง.....	39
การผลิตบัตรฯลฯ.....	45
การจัดเรียงบัตรฯลฯ.....	45
การดูแลรักษาบัตรและตู้บัตรฯลฯ.....	46
การส่งเสริมการใช้บัตรฯลฯ.....	47
แนวโน้มในการจัดทำฯลฯ.....	48
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล.....	50
การทดสอบแบบสอบถาม.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	52
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถานภาพและความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้บัตรฯลฯของนักศึกษา	
ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
สถานภาพของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้บัตรบรรณนิวารสารของนักศึกษา.....	67
การใช้บัตรบรรณนิวารสารของนักศึกษาในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.....	74
การใช้และความถี่ในการใช้บัตรบรรณนิวารสารของนักศึกษา....	74
วัตถุประสงค์ของนักศึกษาในการใช้บัตรบรรณนิวารสาร และใน การใช้บทความวารสาร.....	80
ประเภทของบัตรบรรณนิวารสารที่นักศึกษาใช้.....	86
รายการต่างๆในบัตรบรรณนิวารสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา..	88
ปัญหาในการใช้บัตรบรรณนิวารสารในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ขอนแก่น และความช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้บัตรบรรณนิวารสาร ที่นักศึกษาได้รับจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ของหอสมุดกลาง...	92
ประเภทของบัตรบรรณนิวารสารที่เป็นปัญหาในการใช้ของนักศึกษา	92
ปัญหาที่นักศึกษาประสบในการใช้บัตรบรรณนิวารสาร.....	95
การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้บัตรบรรณนิวารสาร ประเภทของความช่วยเหลือและระดับความพอใจต่อความ ช่วยเหลือที่นักศึกษาได้รับจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ของ หอสมุดกลาง.....	108
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบัตรบรรณนิวารสาร และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง.....	113
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	130
อภิปรายผล.....	137
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	143
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	146

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	147
ภาคผนวก.....	153
ประวัติผู้เขียน.....	173

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา คณะ/ สาขา และชั้นปีการศึกษา.....	59
2	จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และชั้นปี ที่ศึกษา.....	63
3	วิธีการเรียนรู้วิถีชีวิตบรรณารักษณ์วารสารของนักศึกษา และระดับ ประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตบรรณารักษณ์วารสารในหอสมุดกลาง.....	70
4	การใช้ชีวิตบรรณารักษณ์วารสารของนักศึกษาเมื่อต้องการค้นหาความจาก วารสาร.....	76
5	ความถี่ในการใช้ชีวิตบรรณารักษณ์วารสารของนักศึกษา.....	79
6	วัตถุประสงค์ของนักศึกษาในการใช้ชีวิตบรรณารักษณ์วารสาร.....	82
7	วัตถุประสงค์ของนักศึกษาในการใช้หาความวารสาร.....	85
8	ประเภทของบรรณารักษณ์วารสารที่นักศึกษาใช้.....	87
9	รายการต่างๆในบรรณารักษณ์วารสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา.....	90
10	ประเภทของบรรณารักษณ์วารสารที่เป็นปัญหาในการใช้ของนักศึกษา....	94
11	ปัญหาที่นักศึกษาประสบในการใช้ชีวิตบรรณารักษณ์วารสาร.....	99
12	การขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษณ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เมื่อ นักศึกษาประสบปัญหาในการใช้ชีวิตบรรณารักษณ์วารสาร.....	109
13	ประเภทของความช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้ชีวิตบรรณารักษณ์วารสารและ ระดับความพอใจของนักศึกษาต่อความช่วยเหลือที่ได้รับ.....	112
14	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการปรับปรุงบรรณารักษณ์ วารสารและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง.....	117

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตัวอย่างบัตรร่างของบัตรครรชนีวารสารที่จัดทำขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2524	41
2	ตัวอย่างบัตรร่างของบัตรครรชนีวารสารที่จัดทำขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524	43
3	ตัวอย่างบัตรโยงคู่ที่ของบัตรหัวเรื่อง.....	44
4	ตัวอย่างบัตรโยงคู่เพิ่มเติมของหัวเรื่อง.....	44

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย